

Motion till riksdagen 2020/21:2562

av **Ann-Britt Åsebol och Malin Höglund (båda M)**

Öka mandat och ansvar för landets science centers

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat mandat och ansvar för landets science centers och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Samhället är mer teknikberoende än någonsin och står inför globala utmaningar där kompetens inom teknik och naturvetenskap kommer att vara avgörande framgångsfaktorer.

Det står tomma högskoleplatser inom dessa områden samtidigt som det saknas förutsättningar för att bedriva en modern teknikundervisning som fångar ungas intresse för dessa utbildningar.

Konkurrensen om arbetskraften är stor. Så många som 60 000 medarbetare kommer att behövas inom it-branschen de närmaste åren. Vi vet att det kommer att saknas 50 000 ingenjörer i Sverige år 2030. Svenskt Näringsliv vittnar om att 48 % av företagen som behöver rekrytera medarbetare har svårt att hitta folk och 35 % hittar ingen alls.

Konkurrensen om arbetskraften kommer med andra ord att öka och riskerar att utarma flera branscher då företagen måste slåss om ett fåtal medarbetare och förlorarna antingen får flytta sin verksamhet utomlands eller lägga ner.

Det saknas idag 20 000 lärare inom teknik, matematik och naturvetenskap. Detta påverkar också situationen.

För att säkra landets konkurrens- och innovationskraft behöver vi säkerställa att vi kan förse företag och organisationer med rätt kompetens nu och i framtiden. Av alla ungdomar som väljer gymnasiet i Sverige idag är det ca 20 % som väljer teknik. Av dessa är endast 16 % flickor.

Idag finns i landet 19 science centers, som arbetar tillsammans med 250 kommuner. Science centers arbetar med ortens och regionens skolor, företag, universitet/högskolor och organisationer. Dessa centers tar årligen emot ca 2 miljoner besökare, varav ca 300 000 är elever som deltar i skolprogram. Science centers fortbildar ca 30 000 lärare per år i teknik, naturvetenskap och matematik. Arbetet med insatser för skolan är etablerat och väl utvecklat. Science centers är ett komplement till skolan. De erbjuder lärare en miljö för kollegialt lärande och utformar kompetensutveckling utifrån sin inriktning och de pedagogiska resurser man har. Program utformas med stöd av de nationella kursplanerna. Science centers erbjuder en miljö som skolan saknar. De erbjuder också en attraktiv arbetsplats för både lärare/pedagoger och ingenjörer och fungerar som mötesplats mellan skolan, akademin och näringslivet.

Finansieringsformen har stor betydelse för utvecklingen av science centers. Sedan 1997 har man fått statsbidrag, men det utgör bara en liten del av intäkterna som idag kommer från stiftelser, kommunala bidrag, företag etc. Dessa kortsiktiga bidrag försvårar naturligtvis långsiktigheten och planeringen av verksamheten vid science centers.

För att utveckla science centers behövs tydligare och utökat mandat för verksamheten samt också att man säkerställer de ekonomiska resurserna. På detta sätt kan man utveckla och kvalitetssäkra verksamheten och ger hela landet likvärdiga förutsättningar. Detta skulle långsiktigt stärka Sveriges konkurrens- och innovationskraft och borga för att antalet naturvetare/tekniker ökar.

Ann-Britt Åsebol (M)

Malin Höglund (M)